TA’LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLASHTIRISHNING O‘RNI VA AHAMIYATI

Nizamov Akmal Shoxobiddinovich - Guliston davlat pedagogika instituti mustaqil tadqiqotchisi, Sirdaryo viloyati Pedagogika markazi “Aniq va tabiiy fanlar metodikasi kafedrasi” mudiri

Kalit so‘zlar. Raqamlilashtirish, raqamli texnologiyalar, onlayn kutubxona, Khan Academy, Coursera, edX, Moodle, Blackboard, sun’iy intellekt

Ключевые слова. Оцифровка, цифровые технологии, онлайн-библиотека, Академия Хана, Coursera, edX, Moodle, Blackboard, искусственный интеллект

Ta’lim resurslaridan foydalanish imkoniyatlari kengaytirildi.

Raqamlashtirishning eng muhim oqibatlaridan biri bu bilimlarni demokratlashtirishdir. Raqamli vositalar va platformalar talabalar va o‘qituvchilarga juda ko‘p resurslardan foydalanish imkoniyatini beradi. Onlayn kutubxonalar, ta’lim veb-saytlari va raqamli darsliklar geografik to‘siqlarni yo‘q qilib, uzoq yoki kam ta’minlangan hududlardan kelgan o‘quvchi va talabalarga sifatli ta’lim olish imkonini beruvchi ma’lumotni osonlikcha taqdim etadi. Khan Academy, Coursera va edX kabi platformalar yuqori sifatli ta’limni global auditoriya uchun ochiq qilib, eng yaxshi muassasalardan kurslarni taklif qiladi.

Shaxsiylashtirilgan o‘quv tajribalari.

Raqamlilashtirish – o‘quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan shaxsiylashtirilgan ta’lim tajribasini beradi. Moslashuvchan ta’lim texnologiyalari o‘quvchilar faoliyatini tahlil qiladi va moslashtirilgan fikr-mulohazalar va resurslarni taqdim etadi. Ushbu shaxsiylashtirilgan yondashuv turli xil o‘rganish uslublari va sur’atlarini hal qilishga yordam beradi va talabalar (o‘quvchilar) muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo‘lgan yordamni olishlarini ta’minlaydi. Moodle va Blackboard kabi sun’iy intellekt asosidagi repetitorlik tizimlari va ta’limni boshqarish tizimlari (LMS) o‘qituvchilarga taraqqiyotni kuzatish va shunga mos ravishda o‘qitishni sozlash imkonini beradi, bu esa yanada samarali va qiziqarli o‘quv muhitini ta’minlaydi.

Boshqaruv samaradorligini oshirish.

Raqamlashtirish ta’lim bilan bog‘liq ma’muriy vazifalarni va ijtimoiy muammolarni soddalashtiradi, bu esa o‘qituvchilarni ko‘proq o‘qitishga, qog‘ozbozlik bilan kamroq shug‘ullanishga imkon beradi. Ro‘yxatga olish, baholash va aloqa uchun avtomatlashtirilgan tizimlar ma’muriy yukni kamaytiradi va umumiy samaradorlikni oshiradi. Ta’limni boshqarish tizimlari (LMS) kurs materiallarini tashkil etish, topshiriqlarni topshirish va baholashni osonlashtiradi, bu esa o‘quv jarayonini yanada

silliq va shaffofroq qiladi. Ushbu samaradorlik o‘qituvchilar, talabalar (o‘quvchilar) va ota-onalar o‘rtasidagi aloqani qamrab oladi, o‘z vaqtida yangilanishlar va fikr-mulohazalarni ta’minlaydi.

Birgalikda o‘rganish imkoniyatlari.

Raqamli vositalar hamkorlikda ishlashni va o‘rganishni osonlashtiradi, bu esa talabalar (o‘quvchilar)ga loyihalar ustida birgalikda ishlash, fikr almashish va jismoniy joylashuvidan qat’iy nazar, bir-biridan o‘rganish imkonini beradi. Google Classroom, Microsoft Teams va Zoom kabi platformalar real vaqt rejimida hamkorlik va muloqotni qo‘llab-quvvatlaydi, bu esa guruhda ishlash va tengdosh o‘rganishni yanada qulayroq va samaraliroq qiladi. Ushbu vositalar, shuningdek, jamoaviy ish, raqamli savodxonlik va muloqot kabi muhim ko‘nikmalarni rivojlantirish orqali talabalarni raqamli ish joyiga tayyorlaydi.

Ta’limda raqamlashtirish muammolari.

Raqamlashtirishning afzalliklari sezilarli bo‘lsa-da, uni samarali amalga oshirish uchun hal qilinishi kerak bo‘lgan muammolar mavjud. Raqamli tafovut muhim masala bo‘lib qolmoqda, chunki barcha talabalar zarur texnologiya va internetga ulanishdan teng foydalanish imkoniyatiga ega emaslar. Kiberxavfsizlikni ta’minlash va o‘quvchilar ma’lumotlarini himoya qilish ham kibertahdidlar xavfini hisobga olgan holda muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, raqamli vositalarni o‘qitish amaliyotiga samarali integratsiya qilish uchun o‘qituvchilarning doimiy kasbiy rivojlanishiga bo‘lgan ehtiyojni ortiqcha baholab bo‘lmaydi.

Kelajak istiqbollari va innovatsiyalar.

Ta’lim samaradorligini yanada oshirish uchun texnologiyaning uzluksiz rivojlanishi bilan ta’limda raqamlashtirishning kelajagi istiqbolli. Sun’iy intellekt (AI) va Machine Learning (ML) o‘quv tajribasini shaxsiylashtirish va talabalar natijalarini yaxshilash uchun bashoratli tahlillarni taqdim etishda tobora muhim rol o‘ynashi kutilmoqda. Virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) murakkab mavzularni yanada tushunarli va qiziqarli qilish uchun chuqur o‘rganish tajribasini taklif qiladi. Blokcheyn texnologiyasi akademik yutuqlarning xavfsizligi va tekshirilishini ta’minlab, hisob ma’lumotlari va hisob-kitoblarni inqilob qilish imkoniyatiga ega.

Xulosa.

Raqamlashtirish, shubhasiz, ta’lim landshaftini o‘zgartirib, o‘rganishni yanada qulay, shaxsiylashtirilgan va samaraliroq qildi. Qiyinchiliklar mavjud bo‘lsa-da, potentsial foyda kamchiliklardan ancha ustundir, bu raqamlashtirishni zamonaviy ta’limning muhim tarkibiy qismiga aylantiradi. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, o‘qituvchilar, siyosatchilar va manfaatdor tomonlar ushbu o‘zgarishlarni qabul qilishlari va ularga moslashishi, ta’lim tizimining o‘quvchilarni kelajakka tayyorlashda dolzarbligi va samarali bo‘lishini ta’minlashi zarur. Raqamlashtirish kuchidan foydalanib, biz barcha o‘quvchilar uchun yanada inklyuziv, samarali va qiziqarli ta’lim tajribasini yaratishimiz mumkin.